

Vi ikke alene har et ansvar; vi er også parat til at påtage os det!

Temanummer: Den Bæredygtige Stat

Bæredygtighed og grøn omstilling er nogle af første ord, der møder en i disse år, når man tjekker ind på brancheorganisationen Forsikring & Pensions hjemmeside. ”Alle har et ansvar for at bidrage til den grønne omstilling” hedder det, når man klikker sig videre på hjemmesiden. Lignende velkomster møder besøgende på de enkelte pensionskassers hjemmesider og læsere af deres årsrapporter.

Inden for den seneste håndfuld år er forestillingen om, at dét at investere ansvarligt står i modsætning til dét at investere med henblik på at opnå et højt og robust afkast, forandret. Dag for dag står det stadig mere klart, at dét at investere ansvarligt er en vigtig del af vejen til at sikre et højt og ikke mindst robust afkast. Risikoen ved at investere uansvarligt er ikke alene blevet mere tydelig; som følge af den voksende globale offentlighed er den også blevet større. Her i det spæde forår 2022 forsøger mange pensionskasser at skille sig af med russiske aktiver. De pensionskasser, som af ansvarlighedshensyn allerede havde truffet beslutning om ikke at være investeret i lande med omfattende korrupsion og krænkelse af menneskerettigheder og derfor havde afhændet deres russiske investeringer, slipper nu for at skulle inkassere samme tab, som de pensionskasser, der ikke havde truffet denne beslutning i tide, og derfor nu sidder tilbage med ”sorteper” – dét, der også kaldes ”stranded assets”.

I sin ”2019 julehilsen” til pensionsselskaberne udbad Finanstilsynet – altså statens finansielle tilsynsmyndighed – sig, at de enkelte pensionsselskaber redegjorde for, hvordan de håndterede klimarelaterede risici, herunder risikoen for at sidde tilbage med sorteper i form af fossile – eller fossil-afhængige – investeringer den dag, forhåbentlig inden længe, hvor verden er kommet et helt andet sted hen og har vristet sig fri af den fossile afhængighed. Når finanstilsynet bekymrer sig om dette, skyldes det naturligvis ikke, at tilsynet har påtaget sig en klimapolitisk opgave, men derimod at tilsynet nærer en bekymring for, at de pensionsselskaber, der holder på ”sorteper” for længe, risikerer at sætte medlemmernes/kundernes pensionsopsparinger og dermed også Danmarks finansielle stabilitet over styr. Det er nemlig ikke småpenge, der forvaltes af de danske pensionsselskaber. Ved udgangen af 2020 var den samlede danske pensionsformue 3.800 milliarder kroner. Med de solide afkast, som 2021 bød på, må pensionsformuen i 2021 forventes at være vokset til i omegnen af 4.000 milliarder kroner, svarende til at hver enkelt dansker – barn såvel som voksen – ville have en pensionsformue på knap 700.000 kroner, hvis ellers pensionsformuerne var ligeligt fordelt.

**HELLE MUNK
RAVNBORG**

Seniorforsker på Dansk
Institut for Internationale
Studier og medlemsvalgt
medlem af bestyrelse i P+

Når pensionsbranchen er kommet hertil, når Finanstilsynet sender julebreve til pensionselskaberne om håndtering af klimarelateret finansiel risiko og har lagt sig i spidsen for at sikre, at EU-forordninger om, hvad der kan anses som bæredygtig finansiering, bliver implementeret i Danmark, så skyldes det ikke blot den nøgterne erkendelse af, at "alle har et ansvar". Det skyldes i høj grad også, at en lang række samfundsaktører – lige fra journalister og civilsamfundsorganisationer til menneskeretsforkæmpere og klimaaktivister – verden over har vist det ansvar, vi som pensionsopparere har, og har dokumenteret de konsekvenser, det har, når vi svigter vores ansvar: Dæmninger, der styrter sammen og forårsager, at store vandmasser skyller huse, marker og mennesker bort, fordi det ansvarlige mineselskab har valgt at sidde gentagne advarsler om sammenstyrtningsfare overhørig; olieselskabers lobbyvirksomhed, der forsinker den grønne omstilling unødigt; korrupte og menneskeretskrænkende regeringer, der befæster deres magt bl.a. ved hjælp af udefrakommende investeringer; den fortsatte udvikling og produktion af kontroversielle våben og salg af våben til stater, der anvender dem i strid med folkeretten. Med den voksende og stadigt bedre forbundne globale offentlighed er det med andre ord i stigende grad blevet vanskeligt at gemme sig for det ansvar, vores pensionselskaber – og dermed vi alle som pensionsopparere – har. Det har ført til et voksende pres, og også en bredt forankret forventning, i befolkningen om, at pensionselskaberne løfter dette ansvar og sikrer, at vores pensionsopsparinger ikke medvirker til menneskerettighedskrænkelser, miljødelæggelser og aktiviteter, der bremser den grønne omstilling.

I dag har langt de fleste – hvis ikke alle – pensionselskaber en politik for, hvordan de søger at identificere, undgå og håndtere sådanne negative bæredygtighedsindvirkninger. Velkomsten på Forsikring & Pensions hjemmeside går imidlertid videre end det. For én ting er ikke at have negative bæredygtighedsindvirkninger. Næste skridt er at bidrage positivt til bæredygtighed og grøn omstilling.

Som noget nyt og i tråd med EU-forordningen om, hvad der kan betegnes som bæredygtig finansiering, er mange pensionselskaber nu i færd med at tage skridtet videre og sætte mål for, hvilken andel af investeringerne, der ikke bare undgår at have negative bæredygtighedsindvirkninger, men kan siges at bidrage positivt til bæredygtighed og grøn omstilling. Selvom der her er gevaldig plads til forbedring – det højeste udmeldte mål ligger indtil videre på 22,5 procent af investeringsformuen i 2030 – så er der grund til at fejre, at vi inden for en relativ kort årrække har bevæget os fra en situation, hvor de færreste af os tænkte på vores pensionsopsparinger som andet end det, vi skulle leve af efter et endt arbejdsliv, til noget, der ikke alene rummer en risiko for, at vi pådrager os et medansvar for negative bæredygtighedsindvirkninger, men også en mulighed for gennem vores pensionsopsparinger, særligt i de medlemsejede pensionselskaber, at bidrage positivt til en bæredygtig udvikling.

Den bevægelse og det faktum, at pensionsbranchen i dag møder os med beskrivelser af, hvordan vi alle bidrager til en grøn og bæredygtig fremtid gen-

nem vores pensionsopsparinger, giver håb. Og den viser, at det gør en forskel, når stemmer både fra sektoren selv og blandt medlemmer/kunder både udenfor og i bestyrelseslokalerne siger, at ikke alene har vi alle et ansvar for at bidrage positivt til bæredygtighed og grøn omstilling; vi er også parate til at påtage os det.